

Хәйерле көң, һаумыһығыҙ хөрмәтле шиғриәт һөйөүселәр - студенттар һәм укытыусылар!

Без һезең менән бөгөн китапханабыҙ укыу залында Башкоростандың халыҡ шағиры Р. Бикбаевка 75 йәш тулыу айҡанлы шиғыр укыуылар бәйгеһенә йыйылдык.

Бәйгелә 1,2,3 курс студенттары көс һынаша. Әйзәгеҙ, бергәләп уларҙы сәләмләйек! Был студенттарҙы гүзәллеккә битараф булмаған шағирҙарыбыҙ әсәрҙәрен укып илһам, нур, дәрт алыуы һескә күңеллә йәштәребез – безең алмаш тип атарға тулы хокуғыбыҙ бар.

Бәйге булғас, унда жюри булырға тейеш. Әйтергә кәрәк, уларға бөгөн бик ауыр эш йөкмәтелә. Безең тасуири укыу сәнғәтенә тәүләп аяҡ басыуы студенттары безең беренсе азымдарын баһалаясактар улар. Эш бик яуаплы. Был етди эште башкаралар:(жюри ағзаларын атау)

Бәйгеселәрҙе баһалағанда, түбәндәге критерийҙарҙы иҫәпкә алабыҙ:

- дикция, шиғырҙың тексын белеү;
- тасуирилик (выразительность), эмоционаллек;
- артистизм.

Өстәлмә приз да бар. Һезең алдығыҙҙа бәләкәй генә карточкалар таратылған. Унда һез үзегеҙгә окшаған студенттың фамилияһын билдәләп язаһығыҙ, иң күп очко йыйыуы «Тамашасы һөйөүе (Приз зрительских симпатий)» номинацияһына лайыҡ була.

Шулай за иң зур бүләк – бөгөнгө кисәнән алған тәһсәраттар, шиғыр укыу һәм тыңлауҙан алған рухи кинәһес икәнлеген онотмайыҡ. Алдан әйтәм: бөгөнгө бәйгелә кемдер еңеүсе, кемдер катнашыуы, ә еңеләүселәр юк!

Һүҙҙе башлайыҡ:

«Ә мин инде бөтә ғүмерем буйы бәйгеләрҙә сапқан ат һымак... ». Был М.Кәрим һүҙҙәре. Улар тап Р.Бикбаев хақында әйтелгән һымак. Ғүмер буйы эштә, ғүмер буйы ижадта, ғүмер буйы бәйгелә...

Ә бөтәһе лә 1938 йылдың 12 декабрендә башлана. Ырымбур өлкәһе Үрге Кунакбай ауылында Бикбаев Төхвәтулла һәм Рәкиә ғаиләһендә бер малай донъяға килә. Уға Рауил тип исем бирәләр. Бик зур матур тарихлы, сәсэн теллә, бай һәм шәжәрәһе менән дан тоткан ғаиләлә тәрбиәләһә ул. “Ете быуыным” шиғыры шул хакта.

Уларҙың ғаилә бәхетен Бөйөк Ватан һуғышы сәлпәрәмә килтерә. Атаһы 1945йылдың майында һәләк була. 33 йәшендә Рәкиә биш балаһы менән тороп кала. Ярай, туғандар ярҙам кулы һуза. Әсәһе Рәкиә Латып кызы үзенә азаккы һулышына тиклем Рауил һәм башка балаларына терәк, ярҙамсы, кәңәшсе була. Р. Бикбаев әсәһенә бағышлап бик күп шиғыр ижад итә. Шуның береһе- **“Әсәйемдең әйткән һүҙҙәре”**, сығыш яһауы кызыбыҙ шиғыр аша үзенә әсәһен дә иҫкә төшөрөр.

3) Һуғыш килтергән яралар, ғазаптар оноторлок булмай. Шуға күрә шағир ижадында Бөйөк Ватан һуғышы, ветерандар, Еңеү байрамы хақында шиғри әсәрҙәр бихисап. **«9 Мая»**

4) Р.Бикбаевты без коллагабыз тип тә әйтә алабыз. Ул Акмулла педучилищеһында, унан Өфөлә БДУ-ла укый. Шулай за шиғриәт иле уны якыныраҡ тарта.

Шағир тәүге шиғырынан ук тыуған иленең патриоты булып сығыш яһай. **«Әй, еркәйем»** шиғырын тыңлайбыз.

5) Студент ваҡытында Р.Бикбаев Фәриҙә исемле кыз менән таныша һәм уға ғашик була. Фәриҙәнең хәтерләүенсә, йәш Рауил уға шиғырҙар яза, имтихан бирергә ярҙамлаша, роза сәскәләре бүләк итергә ярата. Шунан улар ғаилә коралар. Мөхәббәт хақында бер шиғырын тыңлап китәйек.

«һинек менән үткән һәр көнөмдө...»

6) Йәш ғаиләнең мөхәббәт емеше булып Айҙар исемле улдары донъяға килә. Бикбаевтың аталыҡ хистәре шиғырҙарында ла сағыла.

“Бала сағын һөйәм баламдың ”

7) Һез тыңлаған шиғырҙы яҙғанда Р.Бикбаевтың берҙән-бер ғәзиз улы 30 йәше етмәс борон ук ата-әсәһен, йәш ғаиләһен калдырып был донъяларҙан китеп барырын башына ла килтермәй. Рауил һәм Фәриҙә Бикбаевтарҙың күңел йыуанысы булып ейәндәре кала.

Тормош дауам итә. Һәр кешенең юлы, уз һайлаған һукмағы була. Р.Бикбаевтың да. **«Минең юлым»**

8) Тормош, йәшәйеш хақында уйланыуҙар уның шиғриәтендә айырыуса зур урын биләй. **«То ли старый, то ли новый год».**

9) Р. Бикбаев башкорт әҙәбиәтендә күренекле шәхескә әүерелә. Бер-бер артлы уның шиғырҙары донъя күрә, укыусылар күңелен яулай.

Озакламай уны Башкортостан Яыусыһының жюри рәйесе итеп һайлайҙар. Был яуаплы эшкә бәйле уға күп ижадсылар менән арлашырға тура килә. Ул языусылар хақында мәкәләләр, филми хезмәттәр һәм шиғырҙар яза. Мәсәлән «Шағирәләр» шиғыры.

«Шағирәләр»

10) Бер мәлдә Р.Бикбаевка бер хат килеп төшә. Ошо хат уға тел тураһында байтаҡ шиғырҙар язырға мәжбүр итә.

“Письмо народу”

11) Р.Бикбаев – публицистик мәкәләләр, тәржемәләр, шиғырҙар һәм поэмалар авторы. Шулар поэмаларҙың береһе – «Һыуһаным, һыуҙар бирегез!» Поэма экологик проблемаларҙы күтәрә. Ул тәбиғәт комаратҡыларын һаҡларға саҡыра. Мәсәлән, Шүлгән мәмерйәһен. Поэманан өзөк тыңлайыҡ.

«Һыуһаным, һыузар бирегез!»

12) Р. Бикбаев яуаплы вазифаларҙы ла башкара, ул Башкортостан хөкүмәте Дәүләт королтайында депутат була. Кешеләрҙең төрлөһө менән осрашырға, уларҙың яҙмыштары хақында көрәшергә тура килә. Яҡшылары менән дә, ямандары менән дә.

«Күңелемдә тыныс һуғыш бара»

13) Һуңғы йылдарҙа Р.Бикбаев хәзистәрҙе ентекле өйрәнә. Йәштәргә иман нуры хақында һөйләгән хәзистәрҙе нисек еткерергә? Шиғри юлдар аша. Шулай итеп шағир Мөхәммәт калдырған хәзистәрҙе шиғри юлдарға һала. Берәүһен тыңлап китәйек.

“Кеше булғас, булһын күркәм”.

14) Шағир төрлө республикаларға, илдәргә эш сәфәре менән сәйәхәткә сыға. Языусылар, билдәле шәхестәр менән осраша. Ошоға бәйле төрлө тарафтар хақында һокланыуын йәшермәй. Бик матур шиғри әсәрҙәр яза. Фәһемле һығымталар яһай.

“Сит ерҙә солтан булғансы, үз ерендә олтан бул!” тигән мәкәлдә бөтәбөз ҙә беләбөз. Ә шағир нимә ти? Сит ерҙә солтан да булмайым, үз еремдә олтан да булмайым. Ә кем булырға тейеш ысын ир кеше?

«Сит илдә солтан булғансы»

15) Бөз үз еребөз менән һоклана беләбөзмө, ошо ерҙә йәшәүебөзгә кыуанабызмы, матурлыҡты күрәбөзмө? Тормош ығы-зығыһында бөзгә улар хақында уйланырға ваҡыт та булмай һымак. Был индә Р.Бикбаев шиғырҙарын тыңлау өсөн иң уңайлы мәл еттә тигән һүз.

Р.Бикбаев –шағир патриот. Тыуған иле менән ғорурланып яҙған шиғырҙары уның иҫ китмәле күп. Береһе – «Башкортостан».

16) Хөрмәтле бәйгелә катнашыусылар. Шуның менән шиғри бәйгебөз тамаланыуға етә. Бөтәгөзгә лә рәхмәт еткерәмен. Шиғырҙы аңлағанһығыҙ, уйланғанһығыҙ, бөгөнгө һөзгә тырышлыҡ бушқа китмәс тип уйлайбыҙ.

Һүз – жүри ағзаларына.

Бөгөнгө жүри ағзаларына, катнашыусыларға оло рәхмәт!Һөзгә зур уңыштар, аҡ бәхеттәр, озон ғүмер теләйбөз.Бәйгеләрҙә тағын күрешербөз! Һау булығыҙ!